

GADA GMINY BESKO
ul. Podkarpacka 5
38-524 Besko

**UCHWAŁA Nr VIII/58/2007
RADY GMINY W BESKU
z dnia 30 lipca 2007 roku**

w sprawie zatwierdzenia projektu Planu Rozwoju Miejscowości Besko.

Na podstawie art. 18 ust.1 oraz art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142 ,poz. 1591 z późn. zm.)

Rada Gminy w Besku

u c h w a ł a, co następuje :

§ 1

Zatwierdzić Plan Rozwoju Miejscowości Besko , stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

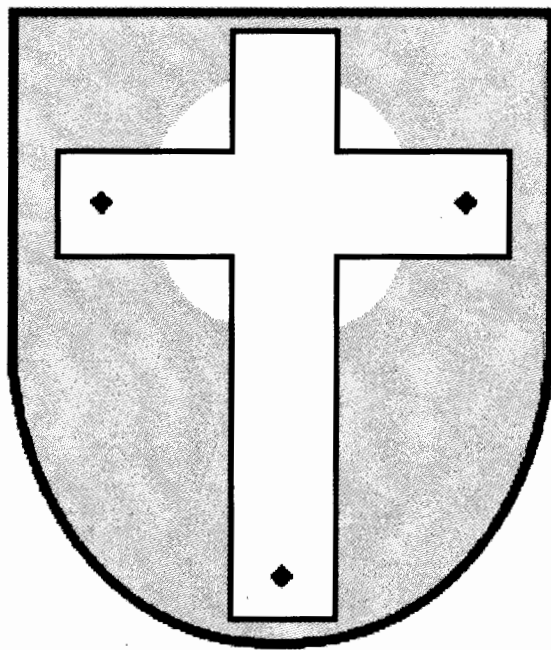
Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Besko.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Maciej Mermer

Gmina Besko Wieś Besko

Plan Rozwoju Miejscowości Besko na lata 2007 - 2010

Besko, 2007

Spis treści

I. Opis stanu istniejącego i opis kierunków rozwoju	3
1. Charakterystyka wsi	- 3
2. Zasoby miejscowości Besko	- 4
3. Ocena mocnych i słabych stron wsi	- 12
4. Analiza zasobów miejscowości Besko – wizja rozwoju wsi	- 14
5. Program rozwoju wsi – plan działań	- 16
II. Opis planowanego przedsięwzięcia – Remont budynku Hali Sportowej przy stadionie w Besku	17
III. Kosztorys planowanego przedsięwzięcia	18
IV. Harmonogram planowanego przedsięwzięcia – Remont budynku Hali Sportowej przy stadionie w Besku	18

I. Opis stanu istniejącego i opis kierunków rozwoju

1. Charakterystyka wsi

W południowo-wschodniej Polsce, niemal w środku obniżenia karpackiego, zwanego Dołami Jasielsko-Sanockimi, w województwie podkarpackim, w powiecie sanockim, w gminie Besko, rozciąga się wieś Besko. Miejscowość ta od północy graniczy z wsiami Bzianka i Jaćmierz, od północnego wschodu z Posadą Jaćmierską, od wschodu z Zarszynem, od zachodu z Rymanowem i od północnego zachodu z Milczą.

Obszar wsi wynosi 24.8 km², zaś obszar gminy 27.5 km². Długość granicy gminy z sąsiednimi gminami wynosi 27.2 km.

Ogólnie wieś dzieli się na dwie części, tj. zachodnią i wschodnią, w zależności od jej położenia w stosunku do biegu rzeki Wisłok, przepływającej przez Besko.

Na obszar wsi składają się poszczególne przysiółki.

Kształt obszaru gminy jest nieregularny. O kształcie wsi zdecydowały warunki fizjograficzne, przeważnie równinnego terenu. Zabudowania mieszkalno-gospodarcze usytuowane zostały w brzeźnej partii obu brzegów rzeki Wisłok.

W części południowej wsi, przecinając rzeką Wisłok, ciągnie się droga, łącząca Sanok z Krosnem. Niemal równoległe do niej, przecinając środek wsi biegnie trasa kolejowa, łącząca Sanok z Krosnem.

Ogółem powierzchnia wsi wynosi 24.8 km² (gminy 27.5 km²). Z tego na grunty orne przypada 1347 ha (gminy 1416 ha) na sady 40 ha (gminy 40 ha). Łąki i pastwiska zajmują obszar 689 ha (gminy 727 ha), natomiast lasy rozciągają się na przestrzeni 147 ha (gminy 276 ha). Wody płynące w Wisłoku i potokach posiadają powierzchnię 77 ha (w gminie 83 ha), zaś nieużytki 21 ha (w gminie 27 ha).

Dokładnej daty lokacji miejscowości nie znamy, wiemy jednak, że odbyło się to w pierwszej połowie XV wieku w oparciu o prawo ruskie. Adam Fastnacht twierdzi, że Besko istniało niemal od początku XIV w. (przed 1340 rokiem).

W 1419 roku zatrzymał się w Besku król Władysław Jagiełło i już sam ten fakt świadczy, że wieś musiała istnieć od kilkudziesięciu lat. Należała do wsi królewskich a w XV w. była ośrodkiem administracyjno-gospodarczym tej części starostwa sanockiego.

W Besku na dzień 30 czerwca 2007 roku mieszkało 4008 osób (średnia gęstość zaludnienia wynosi ponad 160 osób/km²). Gmina Besko jest jedną z najmniejszych gmin województwa podkarpackiego, co w zasadniczy sposób warunkuje wszelkie działania. Konieczne jest bowiem uwzględnienie zarówno mniejszego rynku lokalnego, jak i mniejszej siły przebicia na terenie województwa oraz kraju.

Lokalizacja przy jednym z głównych ciągów komunikacyjnych na wschód – drodze krajowej nr 28 – stawia Besko w korzystnej pozycji. Położenie takie jest czynnikiem wspomagającym rozwój różnego rodzaju działalności – m.in. handlu i turystyki w szerokim rozumieniu obu tych pojęć. Za rozwojem sektora turystycznego przemawiają walory środowiska naturalnego – malowniczy przełom Wisłoka, istniejące szlaki turystyczne i ścieżki rowerowe oraz bliskość jeziora zaporowego Besko. Dodatkowo – niewielkie odległości do miejscowości zdrojowych (Rymanów Zdrój, Iwonicz Zdrój) i parków krajobrazowych czynią z Beska idealne miejsce wypoczynku. Wykorzystanie warunków naturalnych oraz istniejącej infrastruktury wpływać będzie na rozwój życia kulturalno - społecznego oraz bazy rekreacyjnej na terenie naszej miejscowości. Powyższe walory stanowią punkt wyjścia do realizacji wielu inwestycji mających na celu pobudzenie aktywności społecznej mieszkaniowców. Są to m.in.: modernizacja budynku hali sportowej, budowa Domu Kultury, rewitalizacja Parku Podworskiego i wiele innych związanych z rozwojem i poprawą infrastruktury technicznej. W celu sfinansowania części kosztów planowanych inwestycji zakłada się korzystanie z dostępnych środków pomocowych UE między innymi w ramach działania „Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego”.

Zasoby miejscowości Besko

Ludność, Zaspokojenie potrzeb mieszkańców

Besko liczy ponad 4000 mieszkańców. Ludność miejscowości stanowią właściciele małych gospodarstw rolnych oraz pracownicy prywatnych firm z Krosna, Sanoka, Rymanowa i innych ościennych miejscowości. Część mieszkańców Beska – zwłaszcza młodych – wyjeżdża do pracy za granicą. Od kilkunastu lat zauważalna jest tendencja wzrostowa jeśli chodzi o liczbę mieszkańców. Od 2000 roku do chwili obecnej liczba ludności wzrosła o

ponad 8%. Ten trend świadczy to dużej atrakcyjności Beska jako miejsca zamieszkania.

Besko jest wsią o dobrze rozwiniętej obsłudze mieszkańców. Dla spełnienia ich potrzeb działają tu różnego rodzaju instytucje publiczne.

Na terenie miejscowości zlokalizowany jest Urząd Gminy obsługujący ludność całej gminy, Urząd Pocztowy obejmujący swoim zasięgiem obszar gminy Besko.

Ponadto, od kilkudziesięciu lat opieką medyczną nad mieszkańcami zajmuje się Ośrodek Zdrowia – dziś Samodzielny Publiczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Besku. Beszczanie mogą liczyć w nim na pomoc medyczną lekarzy o różnych specjalnościach, m.in.: pediatry, internisty, stomatologa, laryngologa i innych.

W Besku mieszkańcy oraz przyjezdni mogą liczyć również na obsługę gastronomiczną. Od lat działają tu dobrze znane w okolicy zajazd „U Kowala” motel i restauracja przy stacji paliw „Kandefer” oraz wiele innych mniejszych punktów gastronomicznych.

Społeczność Beska zaopatruje się w artykuły spożywcze i przemysłowe w kilkunastu sklepach wielobranżowych i składnicach materiałów budowlanych.

Na terenie miejscowości funkcjonuje również Zespół Szkół z dobrze rozwiniętym zapleczem technicznym i edukacyjnym. Co roku do tej placówki uczęszcza ponad 500 uczniów z całej gminy.

Przy prężnie działającej jednostce OSP funkcjonuje od ponad 50 lat Orkiestra Dęta, koncertująca na terenie całego województwa oraz uczestnicząca w wielu przeglądach i inicjatywach (m.in. bicie rekordu Guinness'a w Warszawie) na szczeblu regionalnym i centralnym. Przez szeregi orkiestry w okresie działalności przewinęło się kilkuset muzyków. Nie ma przesady w stwierdzeniu, że OSP w Besku pełni również rolę wychowawczą dla dzieci i młodzieży. Przy jednostce pożarniczej istnieje Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza. Młodzież poprzez służbę pożarniczą kształtuje swoją postawę obywatelską, uczy się oraz rozwija sprawność fizyczną. Ponadto pod okiem Kapelmistrza Orkiestry swój warsztat muzyczny szlifuje blisko 30 młodych muzyków.

Od 1948 roku w Besku funkcjonuje również Klub Sportowy. W chwili obecnej w ramach klubu LKS „Przełom” Besko funkcjonuje sekcja piłki nożnej na poziomie rozgrywek klasy „O”. Przeszkodą w dynamicznym rozwoju klubu (brak innych sekcji) i w szerszym znaczeniu kultury fizycznej jest niezadowalający stan bazy sportowej we wsi. Istniejące boisko, posiada zdewastowaną murawę natomiast hala sportowa zlokalizowana obok boiska pochodząca z lat 70 XX wieku nie spełnia norm bezpieczeństwa i wymaga obecnie pilnej

modernizacji. Z inicjatywy mieszkańców i władz gminy przygotowywane są plany takiej inwestycji.

Funkcje rekreacyjne dla mieszkańców doskonale spełnia przecinający z południa na północ Besko „Wisłok”. Wijąca się pięknym jarem rzeka urzeka pięknem krajobrazów, i przyjmuje gości w wielu zacisznych miejscach wypełniając ciszę szumem wody przepływającej po skalistym dnie. Oczywiście olbrzymią rolę dla turystyki i rekreacji odgrywa bliskość sztucznego zbiornika Besko zlokalizowanego powyżej Beska na „Wisłoku”. W okresie letnim mieszkańcy Beska chętnie korzystają z możliwości wypoczynku nad wodą.

W Besku rozpoczyna się zielony szlak turystyczny wiodący malowniczym korytem „Wisłoka” poprzez szczyty Beskidu Niskiego do jego źródeł i dalej do Komańczy. Besko przecinają również dwie ścieżki rowerowe. Pierwsza z Rymanowa do Haczowa gdzie zlokalizowany jest zabytkowy kościół wpisany na listę UNESCO i druga również z Rymanowa do Puław. Na terenie gminy zlokalizowane jest jedno gospodarstwo agroturystyczne cieszące się dużym zainteresowaniem turystów. Ponadto na terenie Beska w Zajeździe „U Kowala” oraz w Motelu przy stacji paliw istnieje kilkadziesiąt miejsc noclegowych, które w zwłaszcza w sezonie letnim są wykorzystywane przez turystów odwiedzających Besko.

Środowisko przyrodnicze

Na terenie miejscowości Besko obszary przyrody i krajobrazu prawnie chronione zajmują powierzchnię 436 ha (15,7 % powierzchni gminy). Wchodzą one w wielkoobszarowy system ochrony przyrody. Stanowią 0,7% wszystkich obszarów prawnie chronionych w powiecie sanockim (99356,7 ha). Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego utworzony został Rozporządzeniem Nr 2 Wojewody Krośnieńskiego z dnia 27 lutego 1991 roku w sprawie ochrony terenów województwa krośnieńskiego posiadających walory wypoczynkowe i krajobrazowe (Dz. Urz. Województwa Krośnieńskiego Nr 17 póź. 223).

Na teren miejscowości Besko wchodzi strefa C ochrony Uzdrowiska Rymanów. Strefa ta została utworzona zgodnie ze Statutem dla Uzdrowiska Rymanów. Na obszarach stref uzdrowiskowych, A, B, C obowiązują przepisy porządkowe ustalające nakazy i zakazy służące właściwemu kształtowaniu warunków środowiskowych. Zgodnie z pismem Ministerstwa Zdrowia z dnia 15 września 2003 r. (znak OZU-076/430/03 WS) ustalone zostały kierunki działań Naczelnych Lekarzy Uzdrowisk w strefach uzdrowiskowych.

Obszar strefy C ochrony uzdrowiskowej jest obszarem niezbędnym do zapewnienia ochrony miejscowego klimatu i krajobrazu, otacza obszary A i B ochrony uzdrowiskowej i pełni rolę otuliny obszaru Uzdrowiska Rymanów t.j.

- ochrony przed wprowadzaniem w obszar sąsiadujący z uzdrowiskiem funkcji kolizyjnych;
- ochrony uzdrowiska przed zanieczyszczeniem powietrza, wody i gleby,
- ochrony terenów źródłiskowych;
- ochrony krajobrazu;
- ochrony właściwości leczniczych klimatu;
- ochrony przed hałasem i niepokojem optycznym;
- racjonalnej gospodarki leśnej;
- tworzy ewentualną rezerwę terenów pod budowę zaplecza mieszkaniowego oraz gospodarczego uzdrowiska;
- obszarem zarezerwowanym pod urządzenia sportowe i rekreacyjne.

Zasoby faunistyczne.

Zwierzęta pełnią w krajobrazie rolę integrującą jako stały nośnik materii energii pomiędzy ekosystemami. Są nierozdzielalnym elementem poszczególnych krajobrazów. Pełnią nieocenioną rolę w procesie odnowy sił człowieka. Najpiękniejsze panoramy bez śpiewu ptaków, brzęku trzmiela, widoku szybujących drapieżników itp. są tylko "martwymi obrazkami". Pod względem zoogeograficznym cały teren gminy zalicza się do tzw. Krainy Karpackiej. Zwarty zasięg gatunków górskich dochodzi aż po pomocne obrzeże Pogórza. Ich obecność i liczebność maleje wraz z obniżaniem się wysokości nad poziomem morza. Zróżnicowana rzeźba terenu wpływa znacząco na rodzaj fauny. Charakter górski zwierzyna zatracza w Dołach Jasielsko - Sanockich /obniżenie Sieniawskie, Równina Beska/. W obniżeniach przeważają gatunki nizinne, związane z krajobrazem kulturowym, rolno-osadniczym: myszy polne, jaskółki, wrony, gawrony, kopciuszki, pokląskwy i bażanty pochodzące ze sztucznych hodowli. W lasach występują sójki, drozdy, zięby, dzięcioły. Nierozdzielalnie z krajobrazem gminy kojarzy się widok bociana białego /*Ciconia ciconia*/. Gatunki górskie trzymają się zwykle wyższych zalesionych pasm. i masywów podgórskich i najczęściej unikają kontaktu z człowiekiem - bocian czarny, orlik krzykliwy, puchacz, wilk. Dużo jest gatunków tolerancyjnych środowiskowo i łatwo przemieszczających się /np. ryjówka aksamitna, kruk, żmija zygzakowata żaba trawna. Spotkać można przedstawicieli fauny północno syberyjskiej: kunę leśną /*Martes martes*/, sóweczkę /*Glaucidium*

passerinum/, jarząbka /Tetrastes bonasia/. Trzon fauny tworzą jednak gatunki środkowoeuropejskie. Najważniejszym /głównie gospodarce łowieckiej/ jest sarna polna i leśna, jelen karpacki i dzik. Pospolity jest lis i rzadziej występujący borsuk. Liczne są drobne ssaki m.in. jeż, łasica, pilchowate. Na skalistych brzegach Wisłoka spotkać można żmije i zaskrońce. Specyficznym środowiskiem są łągi nadrzeczne. Swoje ostoje znajdują tu różne gatunki dzięciołów, drozdy, sikorki, krętogłowy, słowik szary. W krajobrazach rolno-leśnych charakterystycznych dla rejonu pogórzy atrakcją są często spotykane ptaki drapieżne, głównie myszołowy. Mozaika ekosystemów sprzyja rozwojowi tych gatunków /miejsce gniazdowania w lasach i żerowania na okolicznych łąkach i polach/. Na obszarze opracowania występują chronione miejsca gniazdowania ptaków drapieżnych. Nie wskazane jest jednak szczegółowe ujawnianie tego typu danych. Zasoby wartościowych ryb są coraz mniej liczne. Rejon zalicza się do tzw. krainy pstrąga. Ichtyofauna Wisłoka jest zróżnicowana. Żyjące dawniej w nim gatunki ryb tj. jesiotr i łosoś zanikły. W wyniku introdukcji w dorzecze Wisłoka wprowadzono m.in. lipienia, główacicę, troć, amura, tołpygę. Inne spotykane ryby to pstrąg potokowy, karp, szczupak, karaś, lin. Całe Besko wchodzi w obwód łowiecki nr 30.

Zasoby świata roślinnego.

Według podziału geobotanicznego Szafera /1972r./ obszar opracowania położony jest w

Prowincji: Górskiej

Podprowincji: Karpackiej

Dziale: Karpaty Zachodnie

Okręgu: Beskid

Podokręgu: a/ Pogórze Fliszowe b/ Beskid Niski

Pogórze Fliszowe nakłada się na podział geograficzny zwany Dołami Jasielsko - Sanockimi. Jest to strefa charakterystyczna dla żyznych lasów gradowych oraz podgórskiej formy buczyny karpackiej. Kompleksy leśne są jednak niewielkie i nieliczne. Przeważają nieleśne zbiorowiska roślinne łąkowo - pastwiskowe, synantropijne zbiorowiska: segetalne towarzyszące uprawom rolnym i ruderalne występujące w pobliżu osiedli i terenów komunikacji. Zbiorowiska roślinne terenów pagórkowatych tworzą atrakcyjną mozaikę terenów leśnych, łąk, pastwisk, gruntów ornym oraz zarośli łągowych i gradowych towarzyszących ciekom wodnym. Charakter i skład gatunkowy zbiorowisk roślinnych zmienia się w zależności od położenia w południowej lub północnej części gminy. Północną część gminy pokrywają zbiorowiska nieleśne, najczęściej synantropijne. Są to głównie zbiorowiska segetalne towarzyszące gruntom ornym, ruderalne w pobliżu zabudowy i

komunikacji, łąki świeże oraz łągi topolowo - wierzbowe wzdłuż Wisłoka. Wzdłuż Wisłoka i jego dopływów w południowej części gminy pojawia się łąg podgórski, zbocza i strome brzegi porastają zbiorowiska gradowe tworzone przez odrosty bukowe, grabowe, jaworowe, olchowe oraz krzewy takie jak: leszczyna, dereń, dzika róża itp. gatunkowa. W runie spotyka się rośliny objęte ochroną m.in. kopytnika, bluszcz, przylaszczkę oraz lepiężnika różowego. Na trawiastych górnych brzegach przełomu występują objęte ochroną gatunkową: centuria oraz goryczka krzyżowa. Pozostały teren zajmują łąki i pastwiska, niewielki procent grunty orne i zbiorowiska ruderalne.

Środowisko kulturowe

Rejon Dołów Jasiesko - Sanockich mało zalesiony, łatwo dostępny i zasobny w dobre gleby od dawna był miejscem działalności człowieka. Najwcześniejsze ślady osadnictwa w gminie Besko odkryto na prawym brzegu Wisłoka, na wzniesieniu w Mymoni. Pochodzą one w okresie dacko - łużyckiego, z przełomu epoki brązu i żelaza. W okresie średniowiecza /VIII- IX w/ istniało tu grodzisko. Zniszczono je w X wieku. W XIV w. zlokalizowano w tym miejscu grodek, który został zniszczony w XV w. Była to prawdopodobnie warownia strzegąca drogi handlowej Nowy Sącz - Rymanów- Besko - Sambor. Szlak ten uaktywnił się po przyłączeniu przez Kazimierza Wielkiego do Polski Rusi Włodzimiersko - Halickiej w 1340r. Nazywany był szlakiem królewskim. W jego okolicy powstawały wsie będące własnościami królewskimi. Po dawnej osadzie pozostały ślady fortyfikacji. Obecnie miejsce zostało zdegradowane / również widokowo przez lokalizację słupa linii elektrycznej/. Na terenie Dołów Jasielsko - Sanockich w rejonie doliny Wisłoka jeszcze przed 1340 r. zetknęły się 2 grupy narodowościowe: polska i ruska. Besko było granicą wpływów ruskich. Należy do najstarszych wsi w tej okolicy. Było lokowane na prawie ruskim. Z czasem zmieniono lokację na prawo wołoskie. Nieznany jest czas powstania wsi Mymoń. Osady o tej nazwie nie wspominają spisy w XVII w. Około 1425r. do Beska zaczęli przybywać osadnicy polscy. W tym czasie Besko było własnością królewską. W latach 1661-1665 stało się ośrodkiem starostwa posiadającym folwarki. Jego pierwszym dzierżawcą był Wandalin Mniszek. Służbę stanowiła ludność również okolicznych miejscowości. Nieznany jest czas powstania pierwszego budynku dworskiego. Na jego miejscu powstał drugi budynek drewniano -murowany, /jeszcze przed 1873r./ Dwór miał kształt czworoboku. Był pokryty gontem. Obok niego zlokalizowano czworaki. Powstał również park. Całość otaczał mur, w którym zlokalizowano kaplicę św. Floriana z zegarem słonecznym. Własnością dworu było 600 ha

ziemi, /dane z 1936r./. Zmieniali się kolejno właściciele i dzierżawcy aż w 1944r. dwór przejęty został przez Kółko Rolnicze. W 1956r. dwór rozebrano. Pozostały ślady w postaci zaniedbanego parku /stare dęby, jawor, buki/ i oficyny dworskiej. Zróżnicowany skład narodowościowy gminy był powodem zmian w krajobrazie kulturowym. Besko i Mymoń należały w okresie powojennym do wsi przeludnionych i biednych. W Besku w 1935r. Mieszkało 3200 osób, z czego 1650 to mieszkańcy wyznania grekokatolickiego. W 1945r. było 4200 osób. Okres bezpośrednio po II wojnie światowej był czasem masowych przesiedleń ludności ukraińskiej. Przeszło 1300 Ukraińców wysiedlono na teren Zachodniej Ukrainy W ich miejsce przybyło 290 osadników polskich. Przez wieki, do okresu przesiedleń obok siebie, w miarę zgodnie mieszkaly dwie nacje: polska i ruska /na początku XX w. skutkiem rozbudzenia ruchów nacjonalistycznych Rusinów zaczęto nazywać Ukraińcami/. Wyrazem tego współistnienia były dość liczne małżeństwa mieszane. Znaczne były zniszczenia po działaniach frontowych I i II wojny światowej. W okresie II wojny światowej spłonęło w samym Besku około 90 budynków. Jeszcze dzisiaj widoczne są ślady po wysadzonym w powietrze żelaznym moście. Zniszczenia wojenne, przesiedlenia i celowe działania mające na celu zatarcie śladów kultury ruskiej oraz bytności ziemiaństwa zasadniczo wpłynęły na krajobraz gminy. Rozebrano budynki dworskie, rozparcelowano majątek dworski. Dzisiaj śladem po bytności kultury ruskiej w Besku są jedynie rozsypujące się schody kamienne u podnóża których umiejscowiono 2 piękne figurki przedstawiające Matkę Boską i Chrystusa. Powyżej leży zdegradowany i zaniedbany cmentarz grekokatolicki. Pierwsza cerkiew w Besku powstała jeszcze przed 1430r. Nie przetrwały jednak dokumenty o jej lokalizacji i sama cerkiew. Kolejna, drewniana cerkiew zbudowana została pod wezwaniem Narodzenia Bogurodzicy w 1881 r. na wzgórzu przy drodze głównej. Parafia oprócz Beska obejmowała również Mymoń. W 1953r. Na polecenie władz powiatowych w Sanoku cerkiew została rozebrana, a plebanię zajęła Spółdzielnia Rolnicza. Pozostał natomiast piękny drewniany kościółek w Besku. Miejsce pod jego lokalizację zostało wyznaczone przez Wandalina Mniszka dokumentem z dnia 14 stycznia 1755r. Pierwotnie kościół był mniejszy lecz w miarę wzrastania liczby mieszkańców kościół powiększono. Ostateczny kształt kościół przybrał w 1930r. Na pierwszym cmentarzu wokół kościoła, na północnym zachodzie powstała piękna trzykondygnacyjna dzwonnica /wys. 15m/ Nowszy cmentarz z zabytkową bramą powstał na wschód od kościoła. Cmentarz ten kilkakrotnie był powiększany. Kolejnym etapem w rozwoju gminy, wpływającym na krajobraz była elektryfikacja i wprowadzenie państwowej gospodarki rolnej. W krajobraz wrosły obiekty POM, SKR. Dzisiaj już traktowane jako obiekty przeszłej historii. Zmienia się charakter

zabudowy mieszkaniowej wraz z postępem cywilizacyjnym. Jeszcze na początku XX w. przeważały w zabudowie gminy kurne chaty kryte słomą. Domy stawiano wówczas przy drodze z oknami skierowanymi na południe. Charakterystycznym i malowniczym elementem były „pasiaste chaty”. - ciemne belki /nie malowane drewno/ przedzielono malowanymi na biało rugami. Domy budowano na narzucie prostokąta. Często łącznie z oborą i komorą. Dach przeważnie był dwuspadowy. Obok budowano stodołę. Dzisiaj zabudowa tego typu jest nieliczna i koncentruje się głównie w jednej części wsi/ Besko okolice dawnego dworu - Mymoń -centrum/. Nowymi elementami zmieniającymi krajobraz w kierunku krajobrazu zdegradowanego są: GPZ i sieć linii energetycznych w Besku widziane z drogi Krosno -Sanok przez turystów przejeżdżających lub odwiedzających Besko. Zważywszy, że Besko ma być ośrodkiem lokalnej obsługi turystyki i wypoczynku tego rodzaju degradacja krajobrazu jest minusem dla wsi.

Rolnictwo i gospodarka

Według danych z Urzędu Gminy Besko na dzień 30 czerwca 2007 roku powierzchnia geodezyjna gminy wynosi 2744,82 ha.

Gmina ma niski wskaźnik lesistości 10% (Polska 28%) i sprzyjające warunki naturalne dla działalności rolniczej. Patrząc na mapę sozologiczną opisywanego terenu należy stwierdzić, że na cele rolnicze w czasach historycznych, skutkiem „głodu ziemi” wylesiono nadmierne powierzchnie położone na dużych spadkach terenu, obecnie o niskiej przydatności dla rolnictwa.

W strukturze użytkowania gminy dominują użytki rolne, łącznie zajmują powierzchnie 2174,08 ha, co stanowi 79,2% powierzchni gminy. Liczba gospodarstw indywidualnych wynosi ogółem 515. Większość stanowią gospodarstwa indywidualne od 1,00 do 1,99 ha, co stanowi 41,5% ogółu gospodarstw indywidualnych. Istnieje tylko jedno gospodarstwo powyżej 50 ha.

Cechą charakterystyczną gminy jest odmienna struktura użytkowania gruntów w poszczególnych wsiach. We wsi Besko dominują użytki rolne (ponad 83 %), natomiast we wsi Mymoń dominują grunty leśne zajmując prawie połowę powierzchni wsi.

W skład terenów zabudowanych i zurbanizowanych wchodzi teren osiedlowy, gdzie ponad 90% stanowią grunty zabudowane i tereny komunikacyjne, gdzie drogi zajmują ponad 80% .

Wody płynące zajmują prawie połowę wszystkich gruntów pod wodami i około 2% powierzchni wsi Besko.

Ze względów ekologicznych, na uwagę zasługują nadrzeczne grunty zadrzewione i zakrzewione o łącznej powierzchni ponad 26 ha, w zdecydowanej większości pozostające w prywatnym władaniu oraz nieużytki rolnicze na powierzchni ponad 22 ha, z czego w rękach prywatnych pozostaje 12 ha.

Działalność gospodarcza reprezentowana jest głównie przez drobny przemysł (17 zakładów, w tym 16 związanych z przetwórstwem) i usługi (m.in. usługi handlowe -41 sklepów, agroturystyczne -2, budowlane - 22, transportowe - 12

3. Ocena mocnych i słabych stron wsi (analiza SWOT)

Silne strony

- walory przyrodnicze i krajobrazowe - tereny zielone, malowniczy przełom Wisłoka, istniejące szlaki turystyczne i ścieżki rowerowe oraz bliskość jeziora zaporowego przy wsi dający podstawy do aktywizacji gospodarczej terenu;
- lokalizacja przy jednym z głównych ciągów komunikacyjnych na wschód – drodze krajowej nr 28 oraz trasie kolejowej Jasło – Zagórz;
- rezerwy terenowe pod rozwój działalności gospodarczej;
- lokalizacja w Obszarze Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego i Obszarze ochrony uzdrowskiej;
- dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna zwłaszcza w zakresie wodociągów, kanalizacji i telefonizacji;
- zespół szkół pełniący funkcje integracyjne i kulturalno społeczne dla społeczności wsi;
- istniejące organizacje społeczne i zaangażowanie ich członków w realizację różnorodnych lokalnych inicjatyw społecznych;
- bogate tradycje kulturowe miejscowości;
- rosnąca od kilkunastu lat liczba mieszkańców zwiększająca potencjał społeczności;
- dobra współpraca z samorządem lokalnym.

Słabe strony

- istniejące bezrobocie;
- niezadowalający stan techniczny świetlicy wiejskiej;

- brak hali widowiskowej i niezadawalający stan techniczny istniejących obiektów sportowych;
- brak Domu Kultury;
- brak możliwości aktywnego rozwoju mieszkańców w dziedzinie kultury;
- brak zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży w czasie wolnym od nauki;
- brak placu zabaw;
- niewystarczający poziom wykształcenia;
- zubożałe społeczeństwo;
- mała ilość zakładów pracy;
- zła jakość dróg gminnych;
- brak planu zagospodarowania przestrzennego w gminie;
- niedostateczne wykorzystanie terenów zielonych wzdłuż rzeki Wisłok;
- słabe zainteresowanie społeczeństwa rozwojem agroturystyki.

Szanse

- utrzymujący się wzrost gospodarczy w kraju i rozwój prywatnej inicjatywy;
- rozwijająca się agroturystyka w powiecie i regionie;
- możliwość korzystania ze środków pomocowych na rozwój obszarów wiejskich – m.in. Program „Leader”, „Odnowa wsi” itp.;
- rozwijający się dynamicznie sektor rolnictwa ekologicznego;
- stworzenie systemu zachęt dla inwestorów mogących stworzyć nowe miejsca pracy;
- rozwój istniejącej infrastruktury technicznej;

Zagrożenia

- migracja i emigracja młodzieży i najbardziej wartościowego elementu ludzkiego do miast i za granicę;
- niska dochodowość pracy w rolnictwie zwłaszcza w niewielkich gospodarstwach;
- zaniechanie tradycyjnych metod produkcji rolnej, odłogowanie pól;

4. Analiza zasobów miejscowości Besko – wizja rozwoju wsi

DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI		WIZJA STANU DOCELOWEGO	
Co ją wyróżnia?	walory przyrodnicze, tereny zielone, malowniczy przełom Wisłoka, istniejące szlaki turystyczne oraz bliskość jeziora zaporowego	Co ma ją wyróżniać?	rozwój turystyki, rozwój produkcji i usług, infrastruktura kulturalna i infrastruktura rekreacyjno – sportowa
Jakie pełni funkcje?	mieszkaniowa oraz w ograniczonym zakresie rolnicza i produkcyjna	Jakie ma pełnić funkcje?	mieszkaniowe, kulturalne, usługowo - produkcyjne, turystyczne, uzdrowskowe, rolnicze
Kim są mieszkańcy?	pracownicy, emeryci, renciści, bezrobotni, młodzież,	Kim mają być mieszkańcy?	zintegrowani mieszkańcy wsi, podnoszący swoje kwalifikacje, zaangażowani w życie wsi, podniesiony poziom wykształcenia, aktywna młodzież
Co daje utrzymanie?	praca w sferze produkcyjno – usługowej poza wsią; emerytury, renty, pomoc społeczna, zasiłki dla bezrobotnych	Co ma dać utrzymanie?	praca w sferze produkcyjno – usługowej, we wsi i poza wsią, działalność gospodarcza, turystyka
Jak zorganizowani są mieszkańcy?	Rada Sołecka w sołectwie Besko; stowarzyszenia, koła	W jaki sposób ma być zorganizowana wieś i mieszkańcy?	stowarzyszenia kulturalne i turystyczne, Grupa Odnowy Wsi

W jaki sposób rozwiązują problemy?	sporadyczne zebrania wiejskie, indywidualne interwencje u władz gminy	W jaki sposób mają być rozwiązywane problemy?	okresowe spotkania i zebrania wiejskie, spotkania z władzami gminy, współpraca z sąsiednimi miejscowościami, zwiększenie przepływu informacji między mieszkańcami
Jak wygląda nasza wieś?	wieś o zwartej zabudowie	Jak ma wyglądać nasza wieś?	estetycznie zagospodarowane posesje segregacja odpadów i utrzymanie w czystości wsi, domki letniskowe, remont budynków, założenie chodników, założenie skwerów zieleni
Jaki jest stan otoczenia i środowiska?	czyste środowisko, brak zanieczyszczeń, w pobliżu wsi liczne tereny zielone;	Jaki ma być stan otoczenia i środowiska?	czyste i przyjazne środowisko dla ludzi i przyrody, wykorzystanie naturalnych walorów przyrodniczych i turystycznych
Jakie jest rolnictwo?	mała liczba gospodarstw rolniczych, tereny niezagospodarowane rolniczo	Jakie ma być rolnictwo?	innowacyjne, ekologiczne, grunty w pełni wykorzystane
Jakie są powiązania komunikacyjne?	Niewystarczająca liczba połączeń komunikacji kolejowej i autobusowej	Jakie mają być powiązania komunikacyjne?	regularne połączenia komunikacyjne do pobliskiego miasta i do każdej miejscowości gminy

Co proponujemy dzieciom i młodzieży?	boisko, dostęp do ścieżki rowerowej i edukacyjno-przyrodniczej,	Co zaproponujemy dzieciom i młodzieży?	zajęcia w świetlicy wiejskiej; plac zabaw; ścieżki rowerowe, spacerowe i przyrodnicze; udział w rozgrywkach sportowych; dostęp do ścieżki edukacyjno-przyrodniczej, udział w imprezach folklorystycznych
--------------------------------------	---	--	--

5. Program rozwoju wsi – plan działań

Modernizacja i rozwój infrastruktury kulturalnej i infrastruktury rekreacyjno – sportowej

1. Remont budynku Hali Sportowej przy stadionie w Besku II etap - rok 2007 - szacunkowy koszt inwestycji – 150 tys.
2. Budowa Domu Kultury lata 2008-2010 - szacunkowy koszt inwestycji – 2 mln zł;
3. Rewitalizacja „Parku Podworskiego” lata 2007 – 2010 - szacunkowy koszt inwestycji – 60 tys. zł;
4. Modernizacja płyty boiska sportowego zlokalizowanego na stadionie sportowym w Besku lata 2008 – 2010 – szacunkowy koszt inwestycji – 60 tys. zł;
5. Adaptacja budynku stolarni w dzielnicy Poręby na Świetlicę Wiejską lata 2008 – 2010 – szacunkowy koszt – 60 tys. zł.

Modernizacja i rozwój infrastruktury komunalnej

1. Dokończenie budowy sieci wodociągowej lata 2007 – 2010 - szacunkowy koszt inwestycji – 600 tys. zł;
2. Remont dróg gminnych na terenie Beska lata 2007 -2010 - szacunkowy koszt inwestycji – 3 mln zł;
3. Dobudowa oświetlenia ulicznego lata 2007 – 2010 - szacunkowy koszt inwestycji – 60 tys. zł;
3. Remont oczyszczalni ścieków lata 2008 – 2010 - szacunkowy koszt inwestycji – 4 mln. zł;

4. Poprawa estetyki wsi – według indywidualnych możliwości właścicieli posesji.

II. Opis planowanego przedsięwzięcia – Remont budynku hali sportowej przy stadionie w Besku.

Plan Rozwoju Miejscowości Besko opracowany przez mieszkańców wsi zakłada realizację działań ze sfer życia: społeczno - kulturalnego i gospodarczego.

W celu zapewnienia realizacji planowanych działań niezbędna jest między innymi kontynuacja remontu i modernizacji budynku Hali Sportowej przy stadionie w Besku. Do chwili obecnej dzięki wsparciu uzyskanemu w ramach działania „Odnowa wsi i zachowanie dziedzictwa kulturowego” wykonano następujące prace remontowe:

- wykonano sufit podwieszony z izolacją termiczną,
- wymieniono stolarkę okienną,
- wymieniono oświetlenie wewnątrz pomieszczenia Hali Sportowej,
- docieplono ściany zewnętrzne.

Pomimo tego, że wykonane do chwili obecnej prace w znaczny sposób poprawiły wykorzystanie i funkcjonalność obiektu niezbędne jest przeprowadzenie dalszych prac, które umożliwią całkowite dostosowanie hali do wymagań i standardów wynikających z przepisów prawa budowlanego oraz potrzeb mieszkańców.

Poprawa funkcjonalności i wyposażenia hali umożliwi mieszkańcom wsi wykorzystanie jej nie tylko jako obiektu typowo sportowego ale jako szeroko rozumiany obiekt widowiskowo-sportowy umożliwiający organizowanie nie tylko zawodów i spotkań o charakterze sportowym ale również imprez kulturalnych, koncertów i spotkań rekreacyjnych integrujących społeczność całej wsi. Hala sportowa ma być miejscem spędzania czasu wolnego. Ma również zapoczątkować realizację wspólnych przedsięwzięć na rzecz poprawy warunków i jakości życia na wsi.

Wraz z remontem i modernizacją należy wyposażyć halę w niezbędne do jej działalności zaplecze i infrastrukturę. Obecnie stan techniczny budynku hali sportowej i jego najbliższe otoczenie są na tyle niezadowolające, że wymagają dalszego łożenia środków na remonty i modernizację.

Wyremontowana i zmodernizowana hala sportowa będzie wizytówką wsi.

W uzasadnieniu powyższego przedsięwzięcia należy zauważyć, że rozwój kulturalny, choć nie przynosi bezpośrednich korzyści materialnych, wpływa na każdą dziedzinę życia.

Jest katalizatorem przemian społecznych. Będzie to miało bezpośrednie przełożenie na inne dziedziny życia mieszkańców wsi.

Planowany zakres prac przy hali sportowej obejmuje:

- wymianę poszycia oraz konstrukcji dachu;
- wykonanie nowej posadzki;
- wykonanie okładzin ścian;
- wymianę instalacji CO;
- wykonanie wymuszonej wentylacji.

III. Kosztorys planowanego przedsięwzięcia

Ogólny koszt inwestycji wynosi 146 636,97 PLN.

W 2007 roku planuje się wykonać następujące prace:

- wymiana poszycia oraz wzmocnienie konstrukcji dachu – 55 414,00 PLN;
- roboty rozbiórkowe – 3 055,98 PLN;
- roboty remontowo-budowlane – 75 965,80 PLN;
- roboty remontowo-sanitarne – 12 201,19 PLN.

IV. Harmonogram planowanego przedsięwzięcia - Remont budynku Hali Sportowej przy stadionie w Besku

IX - 2007 r.	-	podpisanie umowy o finansowaniu przedsięwzięcia;
IX - X 2007 r.	-	przeprowadzenie procedury przetargowej;
X-XI 2007 r.	-	wymiana poszycia oraz wzmocnienie konstrukcji dachu;
XI – 2007 r.	-	roboty rozbiórkowe;
XI-XII – 2007 r.	-	roboty remontowe - budowlane;
XI-XII– 2007 r.	-	roboty remontowe – sanitarne;
II – 2008 r.	-	rozliczenie projektu.